

Ajankohtaista veropolitiikasta

johtaja Timo Sipilä

Energiaan liittyvä valmisteveron palautus olisi pitänyt saada myös uuteen maatalouden kriisipakettiin syksyllä 2022

- Normaali valmisteveron palautus tiloille on vuosittain noin 47 miljoonaa euroa.
- Kevyen polttoöljyn valmisteveroa voisi laskea direktiivin minimiin. Silloin palautettavan veron määrä nousisi 43,5 miljoonaa euroa. Näin tehtiin vuoden 2021 osalta. Vastaava saatava myös vuodelle 2022.
- Jo nykyisellä tasollaan energiaveron palautus on noin kymmenen prosenttia vuotuisesta maatalouden tulosta, joka on 450–500 miljoonaa euroa vuodessa. Jos palautuksen määrä kaksinkertaistettaisiin, se olisi erittäin merkittävä apu akuutissa kriisissä.

Maa- ja metsätalouden tuotantorakennukset vapautettava kiinteistöverosta kriisitoimena myös vuonna 2023

- Investoineille tiloille hyvin kohdistuva kriisi- ja huoltovarmuustoimenpide.
- Maa- ja metsätalouden tuotantorakennuksista kertyvä verotulojen määrä on vuositasolla **vajaat 14 miljoonaa euroa**.
- **Myös vastaavaa yritetään toteuttaa elinkeinotoiminnan rakennuksille jotka joko virheellisesti tai muuten elinkeinoverolain piirissä.**
- Ruotsissa maatalouden talousrakennukset ovat kiinteistöverovapaita.

Maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverotuki oli haettavissa lokakuun loppuun saakka

- Maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöverotuen haku avautui 15.9.2022 ja oli käynnissä 31.10.2022 saakka.
- Tuen hakemisen tärkeimmät edellytykset ja ovat seuraavat:
 - Tukea saa vain maatalouden tuotantorakennusten, ei esimerkiksi maapohjan tai metsätalouden tuotantorakennusten, kiinteistöveroon. Kiinteistöveron maatalouden tuotantorakennuksista verovuonna 2022 tulee olla vähintään 10 euroa. Tuen enimmäismäärä on 35 000 euroa.
 - Rehujen, poltto- ja voiteluaineiden, sähkön ja lannoitteiden osuus maatalouden menoista ennen varauksia, poistoja ja korkokuluja tulee olla vähintään 15 prosenttia vuonna 2022.

- Hakija ei saa olla pakotelistalla Ukrainan hyökkäyksen vuoksi.
- Hakija ei ole saanut saada Ukraina kohdistuneen hyökkäyksen vuoksi muuta alkutuotannon kriisitukea niin, että tukien yhteismäärä ylittää 35 000 euroa vuonna 2022. Muulla kriisituella tarkoitetaan tässä tapauksessa Ahvenanmaan maakuntahallinnolta saatua tukea alkutuotantoa varten. Molempia tukia voi siis saada, mutta tukien yhteismäärä voi olla enintään 35 000 euroa.
- Tuki koskee myös osakeyhtiömuotoisia maataloudenharjoittajia. Jos kyse on maatalousyhtymästä, kukin osakas hakee maksamaansa kiinteistöveroon tukea omalla hakemuksellaan.
- Kiinteistövero tulee maksaa normaalisti, vaikka hakee tukea. Mikäli tuki myönnetään, Verohallinto palauttaa kiinteistöveron kokonaan tai osittain riippuen tuen määrästä.

Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistus siirtyy

- Valtiovarainministeriö tiedotti 2.9.2022, että kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle tällä hallituskaudella. Hallitus on arvioinut, ottaen huomioon myös asumisen kustannusten yleisen nousun, että nykyisessä tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka väistämättä lisäisi taloudellista epävarmuutta.

Tilatukioikeuksien lakkaamisen verovaikutukset

- Vuonna 2006 muodostetut tilatukioikeudet lakkaavat 31.12.2022. Nykyistä perustukea vastaava uusi perustulotuki maksetaan vuodesta 2023 alkaen vuosittain viljelijän hallinnassa olevan tukikelpoisen maatalousmaan perusteella. Tukioikeuksia on voinut myydä, ostaa, vuokrata, lahjoittaa ja vaihtaa, mutta vain viljelijöiden kesken. Viljelijä on voinut ostaa tukioikeuksia erillisinä tai maatalousmaan hankinnan yhteydessä.
- Viljelijä on tähän asti tarvinnut tukioikeuksia tiettyjen maataloustukien (perustuki, viherryttämistuki, nuoren viljelijän tuki) saamiseksi.
- Vuodesta 2023 alkaen tuet perustuvat maatalousmaan pinta-alaan ilman erillistä tukioikeusjärjestelmää. Tukioikeuksien perusteella tukia haettiin viimeisen kerran 15.6.2022 päättyneessä tukihaussa.

- Valtaosa tukioikeuksista on saatu vuonna 2006 vastikkeettomasti viranomaispäätöksellä. Tukioikeuksien saaja ei siis alkujaossa joutunut maksamaan tukioikeuksista mitään eikä tuloverotuksessa vähennettävää hankintamenoa siis muodostunut. Tukioikeudesta sittemmin kauppahinnan maksaneet ovat voineet vähentää hankintamenon vuosimenona kerralla tai vaihtoehtoisesti 10 %:n vuotuisina poistoina.

- Tukioikeuksilla ei enää 15.6.2022 jälkeen ole ollut arvoa muissa luovutuksissa kuin koko maatilan luovutuksissa. Tukioikeuksille voidaan verotuksessa kohdistaa hankintamenoa koko maatilan luovutuksessakin vain, jos maatilan ja siihen kuuluvien tukioikeuksien omistus- ja hallintaoikeus siirtyi ostajalle viimeistään 31.8.2022. Maatalousmaasta erillisinä 15.6.2022 jälkeen luovutettuja tukioikeuksia ei saa arvostaa eikä siis vähentää tuloverotuksessa.
- Tukioikeuden hankintameno tai sen vähentämättä oleva osa on vähennettävä kokonaan keväällä 2023 annettavassa verovuoden 2022 veroilmoituksessa. Poistomenettelyä ei siis voi jatkaa, koska tukioikeudet menettävät tämän vuoden lopussa arvonsa maatalouden varallisuutena. Joissakin tapauksissa vähennyspakko saattaa johtaa maatalouden tulolähteen tappion syntymiseen. Koska maatalouden tappion voi vähentää maatalouden tuloksesta vain tappiovuotta seuraavien kymmenen verovuoden aikana, tällainen tilanne on syytä pyrkiä välttämään järjestelemällä tulosta esimerkiksi pienentämällä muita poistoja.

- Mikäli maatalouden tappion syntymistä ei voi välttää, tappion voi vaatia vähennettäväksi verovuoden pääomatulosta, esimerkiksi metsätalouden pääomatulosta. Jos tappiota ei voida vähentää kokonaan pääomatulosta, muodostuu pääomatulolajin alijäämä, joka vähennetään viran puolesta alijäämähyvityksenä ansiotulon (esim. palkka- tai eläketulon) verosta.

Sähköenergialaskun perusteella myönnettävä kotitalousvähennys vuonna 2023

- Verovelvollisen vakituisen asunnon sähkönkäyttöpaikassa **1 päivänä tammikuuta 2023 tai sen jälkeen mutta ennen 1 päivää toukokuuta 2023** kulutetusta sähköenergiasta maksettu määrä oikeuttaa verovuonna 2023 kotitalousvähennykseen **siltä osin kuin se ylittää 2 000 euroa mutta on enintään 6 000 euroa.**
- Vähennys on **60 prosenttia edellä tarkoitetusta määrästä.**
- Jos verovelvollisella on samanaikaisesti käytössään useampi vakituinen asunto, vähennys myönnetään vain yhden käyttöpaikan perusteella.

- Sähköenergiasta maksetun määrän perusteella myönnettävää kotitalousvähennystä ei oteta huomioon muun tässä laissa tarkoitetun kotitalousvähennyksen enimmäismäärää laskettaessa. Vähennys tehdään siten kuin 127 c §:ssä säädetään ja vähennykseen sovelletaan muutoinkin, mitä kotitalousvähennyksestä tässä laissa tai muualla laissa säädetään.
- Tässä pykälässä tarkoitettua vähennystä ei myönnetä, jos verovelvollisen vakituisen asunnon sähkönkäyttöpaikassa 1 momentissa mainittuna aikana kulutetusta sähköenergiasta maksetun määrän perusteella on myönnetty välitöntä avustusta valtion tai muun julkisyhteisön varoista. Sähköenergiasta maksettu määrä ei oikeuta kotitalousvähennykseen myöskään siltä osin kuin kustannukset kohdistuvat elinkeinotoimintaan tai maatalouden harjoittamiseen tai ne on vähennetty muualla verotuksessa.

KHO 2022/H2028 (81)

- Useamman kiinteistön yhteishalkomisessa ei muodostunut veronalaista luovutusvoittoa
- Tapauksessa A ja hänen veljensä omistivat yhtä suurin osuuksin kahdeksan kiinteistöä, jotka olivat metsätiloja. Kiinteistöjen yhteisomistus oli tarkoitus purkaa toimittamalla yhteishalkominen kokonaisarvohalkomisen menetelmää käyttäen. Yhteishalkomisessa A:n ja hänen veljensä yhteisesti omistamien kiinteistöjen muodostamaa kokonaisuutta käsiteltäisiin ikään kuin jaettavana olisi yksi kiinteistö. Kummallekin veljekselle muodostettaisiin tila, joka kokonaisarvoltaan vastaisi hänen aiemmin määräosaisesti omistamaansa osuutta kiinteistöjen kokonaisarvosta. A saisi kokonaan omistukseensa tilan, joka muodostettaisiin viidestä kiinteistöstä pois lukien määräala yhdestä kiinteistöstä, ja hänen veljensä saisi kokonaan omistukseensa tilan, joka muodostettaisiin kolmesta kiinteistöstä ja sanotusta määräalasta. Menettelyn yhteydessä ei suoritettaisi raha- tai muita vastikkeita.

- Korkein hallinto-oikeus katsoi, että esillä oleva yhteishalkominen ei ollut TVL 32 §:ssä tarkoitettu omaisuuden luovutus eikä siitä siten kertynyt TVL 45 §:n 1 momentissa tarkoitettua veronalaista luovutusvoittoa. Jo aiemmin on ollut selvää, että yksittäisen kiinteistön halkominen ei muodosta veronalaista luovutusvoittoa, ja tämä ratkaisu vahvistaa, että näin ei myöskään tapahdu, kun halkomistoimituksessa jaetaan useampi kiinteistö samanaikaisesti. Lisäksi aiemman oikeuskäytännön perusteella on selvää, että vapaaehtoisessa tilusvaihdossa ei muodostu veronalaista luovutusvoittoa ([KHO 2006:81](#)).
Yhteistä näille toimituksille on, että ne ovat kiinteistönmuodostamislain mukaisia maanmittaustoimituksia, joissa ei suoriteta rahavastiketta.
- Jos sen sijaan kiinteistön tai kiinteistöjen yhteisomistus puretaan muutoin sopimuksella ilman, että kyseessä on maanmittaustoimitus, pidetään järjestelyä toimenpiteenä, joka realisoi luovutusvoiton verotuksen kummallekin vaihdon osapuolelle (KHO 2001:48). Veronalaisena vastikkeena pidetään tällöin vaihdossa saadun kiinteistön käypää arvoa (sekä mahdollista välirahaa), josta vähennetään vaihdossa annetun kiinteistön hankintameno (tai hankintameno-olettama).

KHO 2022/H2067 (84)

- Luovutushinnasta vähennettiin myös rakennuksen rakentamiskustannukset, jotka oli katettu verovapaalla vakuutuskorvauksella
- Tapauksessa A:n omistamalla kiinteistöllä hankintahetkellä ollut rakennus oli tuhoutunut tulipalossa. A oli saanut tuhoutuneesta rakennuksesta verovapaan vakuutuskorvauksen, jonka hän oli kokonaisuudessaan käyttänyt tuhoutuneen rakennuksen tilalle rakennetun uuden rakennuksen rakentamiskustannusten kattamiseen. A oli sittemmin luovuttanut kiinteistön. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että uuden rakennuksen hankintameno oli luettava sen rakentamiskustannukset kokonaan eli myös siltä osin kuin ne oli katettu verovapaalla vakuutuskorvauksella.
- Ratkaisu koski tuloverolain mukaista verotusta.

KHO 2022/H2580 (105)

- Kun sukupolvenvaihdoshuojennus soveltui molempiin kolmen vuoden sisällä annettuihin lahjoihin, lahjavero laskettiin käyttäen yhteenlaskettuja huojaennettuja arvoja
- Tapauksessa A oli saanut isältään lahjaksi osakeyhtiön osakkeita joulukuussa 2015 ja kesäkuussa 2018. Molempiin lahjoituksiin soveltui PerVL 55 §:n sukupolvenvaihdoshuojennus.
- Koska A oli saanut jälkimmäisen, vuonna 2018 annetun osakelahjan samalta lahjanantajalta ennen kuin kolme vuotta oli kulunut vuonna 2015 tapahtuneesta lahjoituksesta, oli vuonna 2015 annettu lahja otettava huomioon lahjaveroa määrättäessä PerVL 20.2 §:ssä säädetyllä tavalla.

- Käytännössä PerVL 20.2 §:n säännös tarkoittaa, että kolmen vuoden sisällä annetut lahjat lasketaan yhteen viimeisimmästä lahjasta määrättävää lahjaveroa määrättäessä. Koska lahjaverosteikko on progressiivinen, tämä vaikuttaa lahjaveroprosenttiin. Viimeksi annetusta lahjasta määrättävästä lahjaverosta vähennetään kuitenkin aikaisemmista lahjoista suoritettut lahjaverot, jolloin lahjaveroa ei samasta lahjasta tule suoritettavaksi useampaan kertaan.
- PerVL 55 §:n mukaista sukupolvenvaihdo-shuojennusta sovellettaessa lasketaan ensin lahjavero, joka lahjasta määrättäisiin, jos lahja arvostettaisiin käypään arvoonsa. Tämän jälkeen lasketaan lahjan huojennettu arvo, joka on 40 % lahjan VAL:n mukaan lasketusta arvosta, ja huojennetun arvon mukaan lahjasta määrättävä lahjavero. Käyvän arvon mukaan lasketun ja huojennetun arvon mukaan lasketun lahjaveron erotus jätetään maksuun panematta.
- Asiassa oli korkeimmassa hallinto-oikeudessa kysymys siitä, tuleeko PerVL 20.2 §:ää sovellettaessa laskea yhteen kolmen vuoden kuluessa annettujen lahjojen käyvät arvot vai huojennetut arvot, kun viimeksi annetun lahjan lahjavero määrätään. Lahjojen käyvän arvon käyttäminen johtaisi korkeampaan lahjaveroprosenttiin.
- Korkein hallinto-oikeus katsoi, toisin kuin Verohallinto ennakkoratkaisussaan ja veronsaajien oikeudenvallvontayksikkö korkeimmalle hallinto-oikeudelle tekemässään valituksessa, että PerVL 20.2 §:n mukaisesti kolmen vuoden kuluessa annettuja lahjoja yhteen laskettaessa tuli käyttää lahjojen PerVL 55 §:n mukaisesti laskettuja huojennettuja arvoja.

KVL 33/2022

- Maatalouteen liittyvän osuuskunnan osuudet arvostettiin maatalousosakeyhtiössä niiden vertailuarvoon, jos se on osuuksien hankintamenoa suurempi
- A Oy oli perustettu jatkamaan B:n aiemmin luonnollisena henkilönä harjoittamaa lihantuotantoa. Maatalous oli siirretty A Oy:lle tuloverolain 24 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa toimintamuodon muutoksessa.
- A Oy oli C-osuuskunnan jäsen. A Oy:llä oli C-osuuskunnan osuuksia sekä maksamatonta osuusmaksuvelkaa, jotka olivat siirtyneet toimintamuodon muutoksessa B:ltä A Oy:lle. C-osuuskunta oli julkisesti noteeraamaton tuottajaosuuskunta, jonka tarkoituksena oli harjoittaa jäsenten maatalouden tukemiseksi muun ohessa teuraskarjan hankintaa. Osuuskunnan sääntöjen mukaan C-osuuskunnan jäsenet olivat pääsääntöisesti velvollisia toimittamaan tuottamansa eläintuotteet sekä välityseläimet C-osuuskunnan osoittamalle taholle.

- Keskusverolautakunta totesi, että osuuskunnan osuudet rinnastuivat arvopapereina luonteeltaan lähinnä osakeyhtiön osakkeisiin ja että hakemuksessa esitetyn selvityksen perusteella C-osuuskunnan osuuksien omistamiseen liittyi varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettuja etuja. Siten keskusverolautakunta katsoi, että A Oy:n maatalouden varoihin kuuluneet C-osuuskunnan osuudet tuli yhtiön nettovarallisuutta laskettaessa arvostaa varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 3 §:n 6 momentissa tarkoitettulla tavalla yhdessä julkisesti noteerattujen arvopaperien ja sijoitusrahasto-osuuksien sekä julkisesti noteeraamattomien yhtiöiden osakkeiden kanssa.
- Kun otettiin huomioon, että hakemuksen mukaan C-osuuskunnan osuuksiin kohdistuva osuusmaksuvelka oli tarkoitus merkitä A Oy:n tilinpäätöksessä taseen vieraaseen pääomaan, keskusverolautakunta katsoi, että kyseistä osuusmaksuvelkaa oli pidettävä varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 2 §:n 1 ja 3 momentissa tarkoitettuna velkana, joka vähennettiin A Oy:n varoista yhtiön nettovarallisuutta laskettaessa. Ennakkoratkaisu verovuosille 2022–2023.

- Keskusverolautakunnan ratkaisu tarkoittaa käytännössä, että maataloutta harjoittavan osakeyhtiön omistamat maatalouteen liittyvän osuuskunnan osuudet voidaan yhtiön nettovarallisuutta laskettaessa arvostaa niiden hankintamenon sijasta niiden vertailuarvoon, jos vertailuarvo on hankintamenoa suurempi. Osuuksien hankintameno on yleensä niiden osuusmaksu, mikä johtaa tyypillisesti varsin alhaiseen arvostukseen. Vertailuarvo taas kuvastaa osuuskunnan varallisuutta ja osuuskunnan jäsenen osuutta siitä, ja on tyypillisesti selvästi osuusmaksua korkeampi. Ratkaisua voidaan siten pitää positiivisena, sillä se voi johtaa monissa maataloutta harjoittavissa osakeyhtiöissä osingonjaon perustana olevan nettovarallisuuden kasvuun.
- Ratkaisu ei ole lainvoimainen.

Talouspoliittisia teesejä veropolitiikan osalta vaaleihin ja vaalikaudelle 2023-2027

1. Edistämme sektorina biotalouden kilpailukykyä verotuksen keinoin ja huolehdimme, että viljelijöiden, metsänomistajien ja muiden maaseutuyrittäjien verotus ei muodostu raskaammaksi kuin muiden väestöryhmien. Toimivan biotalouden avulla turvataan suomalaista hyvinvointia ja taloutta.
2. Yritysverotuksessa, pääomatulojen verotuksessa ja yhteisöverotuksessa on erityisen tärkeää, että veropolitiikka on ennustettavaa, johdonmukaista ja pitkäjänteistä.

3. Verotuksen yleistä tasoa on alennettava, kevennyksiä enemmän kuin kiristysiä. Verotuksen yleistä tasoa on maltillisesti alennettava. Verotusta on kehitettävä kannustavuuden, kestävyys, kilpailukykyisyyden ja kohtuullisuuden kantavien periaatteiden pohjalta.

4. Yrittämisen ja työn **verotusta on kevennettävä kautta linjan**. Se vahvistaa myös ostovoimaa. Työnteko, ahkeruus, yrittäminen tulee kannattaa Suomessa. Tai ainakaan sitä ei saa verotuksella estää.

5. Maltillinen verotus on myös Suomelle kilpailukyky kysymys.

MTK:n veroedunvalvontatavoitteita

Yrittäjävähennys

- Yritystulon verotusta on kevennettävä korottamalla yrittäjävähennystä 10 prosenttiin.

Metsävähennyksen taso tulee nostaa vastaamaan puuston määrää

- Metsävähennys tulee nostaa vastaamaan puuston todellista osuutta metsän hankintamenosta. Puuston osuus metsän hankintamenosta on tyypillisesti 90-95 prosenttia.

Tasausvarauksen yläraja poistettava

- Kaikilla maataloudenharjoittajilla tulee olla sama suhteellinen mahdollisuus varauksen tekemiseen. Tämän vuoksi perusteltua olisi poistaa tasausvarauksen yläraja kokonaan.

Kiinteistöverotusta ei pidä kiristää

- Kiinteistöverotusta ei tule kohdistaa maa- ja metsätalousmaahan eikä kiinteistöverotuksen arvostamisperusteita tule nykyisestä nostaa.